ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА НБУ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА БАНКІВСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ

MONETARY POLICY OF THE NBU AND ITS IMPACT ON BANKING ACTIVITY

УДК 336.27:336.7
https://doi.org/10.32843/infrastruct35-57

Вдовенко Л.О.
д.е.н., доцент
Вінницький національний аграрний університет
Мороз К.М.
студент
Вінницький національний аграрний університет
Ковальчук Т.В.
студент
Вінницький національний аграрний університет

Стаття присвячена дослідженню особливостей грошово-кредитної політики України, обґрунтовано її значущість у забезпеченні ефективної діяльності банківських установ. Розглянуто основні інструменти грошово-кредитної політики та їх вплив на банківську діяльність загалом. Зроблено висновки, що підвищення ефективності грошово-кредитної політики НБУ є необхідною умовою оздоровлення банківської системи України. Рефінансування в розпорядженні НБУ є потужним регулюючим механізмом грошово-кредитної політики, застосування якого дає змогу оперативно впливати на управління фінансовою стійкістю банківської системи та сприяти забезпеченню зростання її потенціалу. Застосування конкретних інструментів системи рефінансування залежить від цілей та завдань органів державного регулювання у відповідний період часу та від поточних економічних умов. Встановлено, що для підтримки довгострокового ефекту макроекономічної та фінансової стабільності банківської системи та економіки політика рефінансування НБУ має бути узгоджена з ключовими позиціями монетарної політики, з фінансовою політикою уряду, векторами економічного розвитку країни.

Ключові слова: *грошово-кредитна політика, обов'язкові резерви, облікова ставка, рефінансування, банківська система.*

Статья посвящена исследованию особенностей денежно-кредитной политики Украины, обоснована ее значимость в обеспечении эффективной деятельности банковских учреждений. Рассмотрены основные инструменты денежно-кредитной политики и их влияние на банковскую деятельность в целом. Сделаны выводы, что повышение эффективности денежно-кредитной политики НБУ является необходимым условием оздоровления банковской системы Украины. Рефинансирование в распоряжении НБУ является мощным регулирующим механизмом денежно-кредитной политики, применение которого позволяет оперативно влиять на управление финансовой устойчивостью банковской системы и способствовать обеспечению роста ее потенциала. Применение конкретных инструментов системы рефинансирования зависит от целей и задач органов государственного регулирования в соответствующий период времени и от текущих экономических условий. Установлено, что для поддержания долгосрочного эффекта макроэкономической и финансовой стабильности банковской системы и экономики политика рефинансирования НБУ должна быть согласована с ключевыми позициями монетарной политики, с финансовой политикой правительства, векторами экономического развития страны.

Ключевые слова: *денежно-кредитная политика, обязательные резервы, учетная ставка, рефинансирование, банковская система.*

The article is devoted to the study of the peculiarities of the monetary policy of Ukraine, its significance in ensuring the efficient operation of banking institutions is justified. The main instruments of monetary policy and their impact on banking as a whole are considered. It is concluded that improving the effectiveness of the NBU monetary policy is a necessary condition for improving the banking system of Ukraine. It is determined that the main economic means and methods of monetary policy are: the definition and regulation of reserve requirements for commercial banks, interest rate policy; refinancing of commercial banks, the management of foreign exchange reserves, operations with securities on the open market, the regulation of capital imports and exports, the issue of own debt obligations and operations with them. Refinancing at the disposal of the NBU is a powerful regulatory mechanism for monetary policy, the use of which allows you to quickly influence the management of financial stability of the banking system and help ensure its potential growth. The use of specific instruments of the refinancing system depends on the goals and objectives of state regulatory bodies in the corresponding period of time and depending on current economic conditions. It was established that in order to maintain the long-term effect of macroeconomic and financial stability of the banking system and the economy, the NBU refinancing policy should be consistent with the key positions of the monetary policy, with the financial policy of the government, and the vectors of the country's economic development. The stability of the banking system depends on the effectiveness of the implementation of monetary policy. It is proposed to implement monetary policy measures in the field of: stimulating the process of increasing the liquidity level of commercial banks, reducing the volume of loans with a high level of risk, strengthening financial monitoring of the activities of banking institutions, improving the quality of banking supervision and regulation, creating conditions for increasing banks' equity, increasing efficiency supervision of the Deposit Guarantee Fund and state banks, improving the regulatory framework in the field of banking activities.

Key words: *monetary policy, required reserves, discount rate, refinancing, banking system.*

Постановка проблеми. Тенденції глобалізації світового господарства, які спостерігаються упродовж останніх десятиліть, поступово привели до того, що фінансовий простір загалом і банківська система як його невід'ємна складова частина зокрема почали відігравати домінуючу роль у перебігу економічних процесів, визначаючи по суті часові параметри та якісні характеристики економічного циклу [3, с. 77].

У сучасних умовах трансформаційних змін в економіці ефективна грошово-кредитна політика Національного банку України та дослідження її впливу на банківську діяльність має важливе значення для розвитку суспільства загалом.

Основну роль у системі інституційних структур відіграє НБУ, який є органом державного грошово-кредитного регулювання економіки, розроблення і проведення грошово-кредитної політики в країні, основним кредитором комерційних банків, у розпорядженні якого є регулюючі монетарні інструменти, через які він впливає на ресурсну базу комерційних банків та кредитну активність остан-

ніх. Він відіграє визначальну роль у реалізації кредитного забезпечення економічних суб'єктів, використовуючи монетарні інструменти та здійснюючи регулювання діяльності банківських установ, тим самим впливає на збільшення (зменшення) їхнього ресурсного потенціалу.

Ефективна грошово-кредитна політика держави сприяє формуванню належного кредитного забезпечення економічних суб'єктів через залучення кредитних ресурсів, а це в кінцевому результаті приводить до зростання валового внутрішнього продукту загалом у країні, що є стратегічною ціллю економічного розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз досліджень останніх років показав, що в працях науковців приділено досить уваги питанням формування ефективної стратегії грошово-кредитної політики. Ці питання вивчали такі вчені, як А. Гальчинський, О. Дзюбенко, В. Лагутін, С. Лєонов, М. Мороз, В. Прадун, М. Пуховкіна, М. Савлук, Є. Свірідов, А. Сомик, А. Щетинін, О. Шульгіна та ін. Незважаючи на це, проблематика залишається актуальною і потребує подальшого дослідження.

Постановка завдання. Мета статті полягає у визначенні впливу грошово-кредитної політики на банківську діяльність та економіку загалом, виділенні проблем реалізації грошово-кредитної політики та пошуку шляхів їх вирішення.

Виклад основного матеріалу дослідження. В економічних джерелах поняття «грошово-кредитна політика» зводяться в основному до заходів держави, спрямованих на забезпечення економічного зростання в суспільстві.

Так, у Законі «Про національний банк України» [1] грошово-кредитна політика визначається як комплекс заходів у сфері грошового обігу та кредиту, спрямованих на забезпечення стабільності грошової одиниці України через використання визначених засобів та методів.

Грошово-кредитна політика – це комплекс заходів у грошово-кредитній сфері, спрямованих на забезпечення економіки стабільною національною грошовою одиницею, на контролювання (стримування) інфляції, стимулювання економічного зростання, забезпечення високого рівня зайнятості населення та вирівнювання платіжного балансу [2, с. 12].

Грошово-кредитна політика – це сукупність форм і засобів державного впливу на пропозицію грошей з метою забезпечення рівноваги між пропозицією грошей та попитом на них [3, с. 554].

Пріоритетною ціллю грошово-кредитної (монетарної) політики є досягнення та підтримка цінової стабільності в державі.

Основними принципами, на яких базується реалізація грошово-кредитної політики, є [4]:

– пріоритетність досягнення та підтримки цінової стабільності в державі;

– дотримання режиму плаваючого обмінного курсу;

– перспективний характер прийняття рішень;

– прозорість діяльності Національного банку;

– інституційна, фінансова та операційна незалежність Національного банку.

Виходячи з цього, першочерговими завданнями економічної політики держави на макрорівні є забезпечення стійкості фінансової системи та підтримання стабільності національної грошової одиниці.

Важливим напрямом є також стабілізація рівня інфляції. В Україні у 2017 році темп приросту інфляції становив 13,7%, що було вище встановленого НБУ рівня (8%). У світовій економіці за 2014–2015 роки граничним значенням інфляції, за межами якого темпи економічного зростання помітно уповільнювалися або знижувалися, було 6%. Слід зазначити, що за даними НБУ на кінець 2019 року очікувана інфляція передбачена на рівні 5%. Це пов'язано з досить високою інфляцією в Україні та впливом амплітуди інфляційних шоків. У разі досягнення інфляційної мети у середньостроковому періоді на рівні 5% можливо очікувати у подальшому поступового зниження інфляції [5, с. 767].

Основними об'єктами, на які спрямовується вплив грошово-кредитної політики, виступають грошова маса, швидкість обігу грошей, валютний курс, процентні ставки. Відповідно до ст. 25 Закону України «Про Національний банк України» [1], основними економічними засобами та методами грошово-кредитної політики є регулювання обсягу грошової маси через визначення та регулювання норм обов'язкових резервів для комерційних банків; процентну політику; рефінансування комерційних банків; управління золотовалютними резервами; операції з цінними паперами (крім цінних паперів, що підтверджують корпоративні права), в тому числі з казначейськими зобов'язаннями, на відкритому ринку; регулювання імпорту та експорту капіталу; емісію власних боргових зобов'язань і операції з ними.

Ще одним інструментом грошово-кредитної політики є обов'язкові резерви, які зобов'язують банки зберігати частину залучених коштів на кореспондентському рахунку в Національному банку України. Нині діють такі нормативи обов'язкового резервування:

– за коштами вкладів юридичних і фізичних осіб у національній та іноземній валютах на вимогу і коштами на поточних рахунках – 6,5%;

– за строковими коштами і вкладами (депозитами) юридичних і фізичних осіб у національній та іноземній валютах – 3% [6].

Такий інструмент, як облікова ставка, що застосовується у практиці Національним банком України, здатний впливати на відсоткові ставки за кредитами банківських установ.

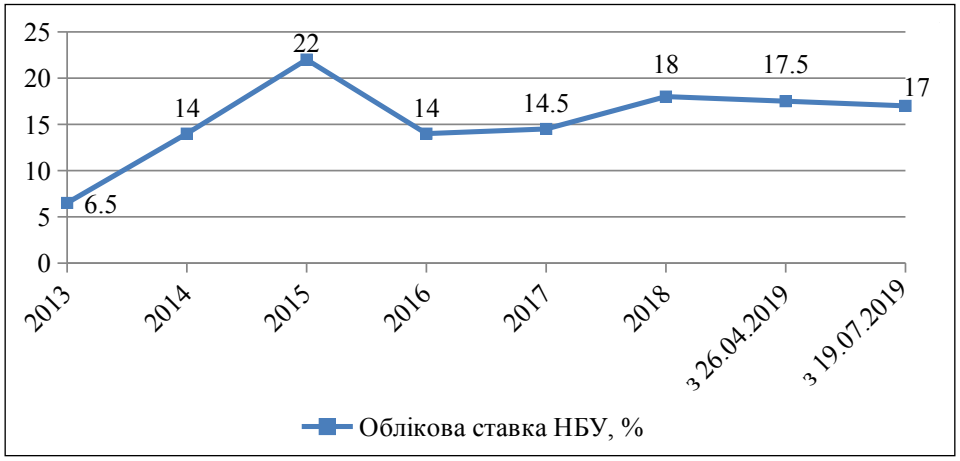

Рис. 1. Динаміка зміни облікової ставки НБУ за 2013–2019 рр.

Джерело: сформовано авторами на основі даних [6]

Облікова ставка НБУ є орієнтиром вартості залучених та розміщених грошових коштів (рис. 1), а ставка рефінансування НБУ – виражена у відсотках плата за кредити, що надаються банкам, – встановлюється Національним банком України з метою впливу на грошовий оборот та кредитування (табл. 1).

Аналіз показав, що в 2016 р. облікова ставка значно знизилася порівняно з 2015 р. (із 22% до 14%), тоді як 2018 р. характеризується збільшенням облікової ставки порівняно з 2017 р. (із 14,5% вона зросла до 18,0%). Найбільше її значення було досягнуто в 2015 р. (22%), що пов'язане з кризовим станом економіки країни та політикою НБУ щодо виведення неплатоспроможних банків із банківського сектору. В 2019 р. її значення становить 17,0%.

Встановлено, що загалом збільшення ставок сприяє зменшенню грошової маси у національній валюті в обороті, зниженню руху національного капіталу за кордон та зростанню руху вільних іноземних капіталів із-за кордону. Зниження облікової ставки приводить до відпливу капіталу за кордон та зниження курсу національної валюти.

Ще одним інструментом НБУ є рефінансуванням, яке дає змогу підтримувати ліквідність комерційних банків та регулює грошову пропозицію в економіці.

На нашу думку, рефінансування – це механізм реалізації грошово-кредитної політики НБУ, спрямованої на кредитування банківських установ із метою задоволення їхніх тимчасових потреб у грошових ресурсах та збалансування попиту і пропозиції грошей в економіці країни.

Аналіз процентних ставок рефінансування банків НБУ за досліджуваний період свідчить про значні коливання (табл. 1). Найвищий показник

Таблиця 1

Динаміка обсягів рефінансування комерційних банків

Період	Середньозважена ставка за всіма інструментами	У тому числі			
		Кредити, надані шляхом проведення тендера	Кредити овернайт	Операції репо	Інші довгострокові кредити під програми фінансового оздоровлення
2015 р.	25,22	24,70	25,21	24,03	26,03
2016 р.	17,36	17,73	18,55	-	16,00
2017 р.	15,92	15,72	16,03	-	-
2018 р.	19,22	19,65	19,12	-	-
Січень 2019 р.	19,46	18,00	20,00	-	-
Лютий 2019 р.	18,04	18,00	20,00	-	-
Березень 2019 р.	18,05	18,00	20,00	-	-
Квітень 2019 р.	17,94	17,54	19,50	-	-
Травень 2019 р.	18,89	17,50	19.50	-	-
Червень 2019 р.	17,51	17,50	19,50	-	-
Липень 2019 р.	17,65	17,50	19,00	-	-
Серпень 2019 р.	17,25	17,00	19,00	-	-

Джерело: сформовано авторами на основі даних [6]

Таблиця 2

Динаміка окремих показників грошово-кредитної політики НБУ

Показники	Період					
	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Емісія депозитних сертифікатів, млн. грн.	3126	19609	89845	68167	65491	-
Рефінансування банків НБУ (у т. ч. угоди прямого репо), млн. грн.	65047	165347	63662	18131	33544	84694
Валютні інтервенції НБУ, млн. дол. США: – продаж	4260,5	10146,1	2204,2	430,0	776,0	1767,8
– купівля	1114,9	980,9	2046,7	870,6	2220,8	3167,2
– сальдо	3145,6	9165,2	157,5	-440,6	-1444,8	-1399,4

Джерело: сформовано авторами на основі [8, с. 38]

середньозваженої ставки за всіма інструментами був у 2015 р. – 25,22%, пізніше почалося поступове зниження показника до 15,92% у 2017 р. та збільшення середньозваженої ставки на 3,3% в 2018 р. порівняно з 2017 р.

Слід відмітити, що обсяги наданих кредитів рефінансування значно зросли наприкінці 2013 р. Найбільший попит на рефінансування припав на 2014 р. – 165347 млн. грн., що в 2,5 разу більше, ніж у попередньому році. (табл. 2).

Як видно з даних таблиці 2, у 2015 р. обсяги рефінансування значно знизилися – до 63 662 млн. грн., це в 2,5 разу менше, ніж у 2014 р. Аналогічне спостерігаємо і в 2016 р., коли обсяги рефінансування значно скоротилися порівняно з 2015 р., що свідчить про стабілізацію банківського сектору. Вже в 2018 р. – збільшення потреби у підтримці ліквідності банківських установ, і проти 2017 р. обсяг рефінансування банків збільшився у 2,5 разу – до 84 694 млн. грн.

Отже, останніми роками саме рефінансування активно використовувалось для підтримки банківських установ у несприятливих умовах політичної та економічної нестабільності, а його застосування дало змогу запобігти масовому банкрутству банківських установ та виникненню масштабної кризи неплатежів.

Розміри валютних інтервенцій прямо залежать від розмірів міжнародних резервів, тому надмірне їх використання може значно зменшити золотовалютні резерви України. Починаючи з 2016 р. спостерігається зростання від'ємного значення сальдо валютних інтервенцій. Максимальне від'ємне значення цього показника було в 2017 р. – 1444,8 млн. дол., оскільки обсяги попиту на іноземну валюту переважали обсяги її пропозиції.

Досі серйозною проблемою в банківській сфері залишається спрямування кредитів рефінансування НБУ не за призначенням, тобто їх використання для валютних спекуляцій на міжбанківському валютному ринку, для виведення валюти за кордон.

Очевидно, в цьому разі потрібно посилити індивідуальний контроль з боку НБУ за роботою керівних органів тих банків, які отримали відповідні кредити. Цього можна домогтися шляхом призначення спеціального представника НБУ, який би виконував наглядові функції за цільовим використанням коштів. За таких умов може бути розглянуто можливість надання в окремих випадках кредитів рефінансування без застави як більш оперативний інструмент політики рефінансування [9, с. 31].

Як свідчить світова практика, система рефінансування та управління ліквідністю банківської системи перебуває у постійному розвитку, тому Україні доцільно вдосконалювати наявні та запроваджувати нові механізми рефінансування, що сприятиме забезпеченню стабільності банківської системи загалом, не забуваючи й про те, що рефінансування не можна розглядати як постійне джерело грошових ресурсів для банківських установ, це тимчасова підтримка їхньої діяльності НБУ. Основою ресурсного потенціалу банківських установ мають бути тільки залучені кошти клієнтів і кошти акціонерів.

Політика рефінансування центрального банку, з одного боку, має бути спрямована на лібералізацію цього процесу завдяки розширенню спектру інструментів, заставного забезпечення, впровадження ринкових підходів до розміщення кредитних ресурсів НБУ шляхом проведення кредитних аукціонів; з іншого – бути більш жорсткою в частині застосування штрафних санкцій за нецільове використання коштів (наприклад, банк, який допустив нецільове використання коштів, не має права в подальшому отримувати кредити НБУ), встановлення лімітів максимальної суми рефінансування на один або два банки, а також «пов'язані» банки [10, с. 84].

Висновки з проведеного дослідження. Отже, необхідною умовою оздоровлення банківської системи України, підвищення ефективності грошово-кредитної політики НБУ та розвитку механізмів кредитування є вдосконалення системи рефінансування. Рефінансування в розпорядженні НБУ є потужним регулюючим механізмом грошово-кредитної політики, застосування якого дає змогу оперативно впливати на управління фінансовою стійкістю банківської системи та сприяти забезпеченню зростання її потенціалу. Застосування конкретних інструментів системи рефінансування залежить від цілей та завдань органів державного регулювання у відповідний період часу та залежно від поточних економічних умов.

Крім того, для підтримки довгострокового ефекту макроекономічної та фінансової стабільності банківської системи та економіки в Україні політика рефінансування НБУ має бути узгоджена з ключовими позиціями монетарної політики, з фінансовою політикою уряду, векторами економічного розвитку країни.

Від ефективності реалізації грошово-кредитної політики залежить стабільність банківської системи. Стабільність банківської системи України – одна з найважливіших умов ефективного функціонування економіки, оскільки вона сприяє раціональному використанню фінансових ресурсів. Національний банк України виступає активним регулятором банківської системи через грошово-кредитну політику.

Для забезпечення стабільності банківської системи України необхідно реалізувати заходи грошово-кредитної політики у сфері:

– стимулювання процесу підвищення рівня ліквідності комерційних банків;

– скорочення обсягу позик з високим рівнем ризику;

– посилення фінансового моніторингу діяльності банківських установ;

– покращення якості банківського нагляду та регулювання;

– створення умов для нарощування власного капіталу банків;

– підвищення ефективності нагляду за Фондом гарантування вкладів і державними банками;

– вдосконалення нормативно-правової бази у сфері банківської діяльності.

Реалізація запропонованих заходів спрямована на вдосконалення монетарної політики держави, стабілізацію грошово-кредитної сфери з боку уряду та НБУ, покращення ситуації на грошовому ринку, зростання ліквідності комерційних банків, збільшення обсягу валютних резервів, стабілізацію курсу національної грошової одиниці та динамічний розвиток економіки України.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Про Національний банк України : Закон України: від 20.05.1999 р. № 679-XIV (зі змінами і доповненнями). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14 (дата звернення: 24.09.2019).

2. Калетнік Г.М., Мазур А.Г., Кубай О.Г. Державне регулювання економіки : навчальний посібник. Київ : «Хай-Тек Пресс», 2011. 428 с.

3. Базилевич В., Базилевич К., Баластрик Л. Макроекономіка. Київ : Знання, 2008. 743 с.

4. Про основні засади грошово-кредитної політики на 2016–2020 роки : Постанова Правління НБУ від 18.08.2015 року № 541. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0541500-15 (дата звернення: 23.09.2019).

5. Грубляк О.М., Шкрумеляк Н.І. Економічна сутність та основні проблеми грошово-кредитної політики НБУ в сучасних умовах. *Науковий журнал «Молодий вчений».* 2018. Вип. 10(62). С. 765–769.

6. Офіційний сайт Національного банку України. URL: http://bank.gov.ua (дата звернення: 19.09.2019).

7. Королюк Т.О. Роль монетарної політики у забезпеченні національної безпеки України. *Економіка та держава.* 2019. № 6. С. 36–40.

8. Основні засади грошово-кредитної політики на 2019 рік та середньострокову перспективу : Схвалено рішенням Ради Національного банку України від 11.09.2018. URL: https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=77912166 (дата звернення: 20.09.2019).

9. Полях С.С. Ефективність механізму рефінансування в умовах кризи банківської системи. *Фінансовий простір*. 2016. № 2(22). С. 24–33.

10. Шульга Н.П. Рефінансування банків України. *Вісник КНТЕУ.* 2016. № 3. С. 78–87.

REFERENCES:

1. Pro Natsionalnyi bank Ukrainy: Zakon Ukrainy: vid 20.05.1999 r. # 679-KhIV (zi zminamy i dopovnenniamy) [On the National Bank of Ukraine: Law of Ukraine of 05.20.1999, No. 679-xv (as amended)]. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14 (accessed 24 September 2019).

2. Kaletnik H. M., Mazur A. H., Kubai O. H. (2011) Derzhavne rehuliuvannia ekonomiky [State regulation of the economy: a training manual]: navchalnyi posibnyk. Kyiv: «Khai-Tek Press».

3. Bazylevych V., Bazylevych K., Balastryk L. (2008) Makroekonomika [Macroeconomics]. Kyiv: Znannia.

4. Pro osnovni zasady hroshovo-kredytnoipolityky na 2016-2020 roky : Postanova Pravlinnia NBU vid 18.08.2015 rokuno. 541 [On the basic principles of monetary policy for 2016–2020: Resolution of the NBU Board dated August 18, 2015 No. 541]. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0541500-15 (accessed 23 September 2019).

5. Hrubliak O. M., Shkrumeliak N. I. (2018) Ekonomichna sutnist ta osnovni problemy hroshovo-kredytnoi polityky NBU v suchasnykh umovakh [The economic nature and main problems of the NBU monetary policy in modern conditions]. *Naukovyi zhurnal «Molodyi vchenyi»,* no. 10(62), pp. 765–769.

6. Ofitsiinyi sait Natsionalnoho banku Ukrainy [The official website of the National Bank of Ukraine]. Available at: http://bank.gov.ua (accessed 19 September 2019).

7. Koroliuk T.O. (2019) Rol monetarnoi polityky u zabezpechenni natsionalnoi bezpeky Ukrainy [The role of monetary policy in ensuring the national security of Ukraine]. *Ekonomika ta derzhava*, no. 6, pp. 36–40.

8. Osnovni zasady hroshovo-kredytnoi polityky na 2019 rik ta serednostrokovu perspektyvu: Skhvaleno rishenniam Rady Natsionalnoho banku Ukrainy vid 11.09.2018 [The basic principles of monetary policy for 2019 and the medium term: Approved by the decision of the Council of the National Bank of Ukraine from 09/11/2018]. Available at: https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=77912166 (accessed 20 September 2019).

9. Poliakh S. S. (2016) Efektyvnist mekhanizmu refinansuvannia v umovakh kryzy bankivskoi systemy [The effectiveness of the refinancing mechanism in a crisis of the banking system]. *Finansovyi prostir,* no. 2(22), pp. 24–33.

10. Shulha N. P. (2016) Refinansuvannia bankiv Ukrainy [Refinancing of banks of Ukraine]. *Visnyk KNTEU*, no. 3, pp. 78–87.

Vdovenko Larisa
Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Vinnytsia National Agrarian University
Moroz Kateryna
Student
Vinnytsia National Agrarian University
Kovalchuk Tatiana
Student
Vinnytsia National Agrarian University

MONETARY POLICY OF THE NBU AND ITS IMPACT ON BANKING ACTIVITY

The purpose of the article. The purpose of the article is to determine the impact of monetary policy on banking and the economy as a whole, highlight the problems of implementing monetary policy and find ways to solve them.

Methodology. The article uses general scientific and special research methods, including: the structural method – to build the design of the article; comparative analysis of empirical data – to pose the problem and study the object of study; logical generalization – to justify the conclusions made.

Results. It has been established that a necessary condition for improving the banking system of Ukraine, improving the effectiveness of the NBU's monetary policy and developing lending mechanisms is to improve the refinancing system. Refinancing at the disposal of the NBU is a powerful regulatory mechanism for monetary policy, the use of which allows you to quickly influence the management of financial stability of the banking system and help ensure its potential growth.

It should be noted that the volume of refinancing loans provided increased significantly at the end of 2013. The greatest demand for refinancing fell on 2014 – 165,347 million UAH, which is 2.5 times more than in the previous year.

During 2015–2016 Refinancing volumes decreased significantly compared to previous years, and in 2018, the need to support liquidity of banking institutions increased against 2017, as evidenced by a 2.5-fold increase in bank refinancing volumes.

So, in recent years, it was precisely refinancing that was actively used to support banking institutions in unfavorable conditions of political and economic instability, and its use prevented the massive bankruptcy of banking institutions and the emergence of a large-scale crisis of non-payments.

Practical implications. It is concluded that improving the effectiveness of the NBU monetary policy is a necessary condition for improving the banking system of Ukraine. It was established that in order to maintain the long-term effect of macroeconomic and financial stability of the banking system and the economy, the NBU refinancing policy should be consistent with the key positions of the monetary policy, with the financial policy of the government, and the vectors of the country's economic development.

Value/originality. To ensure the stability of the banking system of Ukraine, the following measures were proposed in the field of monetary policy: stimulation of the process of increasing the liquidity level of commercial banks; reduction in the volume of loans with a high level of risk; strengthening financial monitoring of banking institutions; improving the quality of banking supervision and regulation, creating conditions for increasing banks equity, increasing efficiency supervision of the Deposit Guarantee Fund and state banks, improving the regulatory framework in the field of banking activities.

The implementation of the proposed measures is aimed at improving the monetary policy of the state, stabilizing the monetary sphere by the government and the NBU, improving the situation on the money market, increasing the liquidity of commercial banks, increasing the volume of foreign exchange reserves, stabilizing the exchange rate of the national currency and the dynamic development of the Ukrainian economy.